ROZHODNUTIE KOMISIE

z 4. júla 2006

O štátnej pomoci č. C 30/2004 (ex NN 34/2004) uplatňované Portugalskom, ktorým sa kapitálový zisk z určitých operácií/transakcií, ktoré vykonali verejné podniky, oslobodzuje od dane z príjmu právnických osôb

(oznámené pod číslo C(2006) 2950)

(Autentické je iba znenie v portugalskom jazyku)

(Text s významom pre EHP)

(2006/748/ES)

KOMISIA EURÓPSKYCH SPOLOČENSTIEV,

so zreteľom na Zmluvu o založení Európskeho spoločenstva a najmä na jej článok 88 ods. 2 prvý pododsek,

so zreteľom na Dohodu o Európskom hospodárskom priestore a najmä na jej článok 62 ods. 1 písm. a),

po vyzvaní zainteresovaných strán na predloženie pripomienok v zmysle uvedeného článku ([1]),

keďže:

I. POSTUP

(1) Vzhľadom na informácie súvisiace s uvedeným povolením portugalských orgánov pre určité verejné podniky, ktoré sa týka oslobodenia kapitálového zisku od dane v zmysle článku 25 portugalského nariadenia o daňových zvýhodneniach, *Estatuto dos Benefícios Fiscais* (ďalej len „EBF“) ([2]), požiadala Komisia tieto orgány v liste zo 14. marca 2001 o podrobné informácie.

(2) Portugalské orgány odpovedali listom z 25. apríla 2001. 28. októbra 2003 odoslala Komisia ďalšiu žiadosť o informácie; odpoveď bola doručená 30. januára 2004. Portugalské orgány predložili doplňujúce informácie v liste z 8. septembra 2004.

(3) V liste zo 6. októbra 2004 ([3]) Komisia informovala Portugalsko o svojom rozhodnutí začať konanie v súlade s článkom 88 ods. 2 Zmluvy o ES pokiaľ ide o príslušné opatrenie pomoci. V tomto rozhodnutí uverejnenom v *Úradnom vestníku Európskej únie* ([4]) Komisia vyzvala zainteresované strany, aby predložili svoje pripomienky k opatreniu.

(4) Portugalské orgány predložili svoje pripomienky v liste, ktorý bol Komisii doručený 21. decembra 2005.

(5) Žiadna zo zainteresovaných strán nepredložila svoje pripomienky.

II. PODROBNÝ POPIS SCHÉMY POMOCI

(6) Oslobodenie od dane je stanovené v článku 25 EBF pod názvom *„Kapitálové zisky v rámci privatizačného procesu“*, ktorý zodpovedá článku 32 – C pôvodnej verzie z roku 2000, predtým ako bol EBF zmenený a doplnený nariadením vlády 198/2001 z 3. júla 2001.

(7) V článku 25 EBF sa stanovuje, že na účely zistenia zdaniteľného zisku v dani z príjmu právnických osôb v prípade podnikov s výlučne verejným kapitálom, ako aj podnikov, ktoré sú nimi ovládané, zdaniteľný základ nezahŕňa kapitálové zisky pochádzajúce z privatizačnej činnosti alebo postupov reštrukturalizácie vykonaných v súlade so strategickým smerovaním v rámci výkonu funkcie štátneho akcionára, ktoré sú uznané vyhláškou ministra financií.

(8) Článok 25 portugalského EBF vstúpil do platnosti 1. januára 2000 v súlade s článkom 103 zákona 3-B/2000 zo 4. apríla 2000.

III. DÔVODY NA ZAČATIE KONANIA

(9) Rozhodnutie začať konanie vo veci formálneho zisťovania naznačilo, že článok 25 EBF podľa všetkého vytvára schému štátnej pomoci v zmysle článku 87 ods. 1 Zmluvy o ES. Táto schéma mala byť prevádzkovou pomocou a na základe dostupných informácií bola nezlučiteľná so spoločným trhom, keďže sa nezdalo, že by bola zameraná na akékoľvek investície či oprávnené výdavky. Navyše sa zjavne nedalo uplatniť žiadne z oslobodení, ktoré boli uvedené v článku 87 ods. 2 a 3 Zmluvy o ES. Namiesto toho toto opatrenie predstavovalo neoprávnenú pomoc, ktorá zvýhodňovala verejné podniky na úkor konkurentov zo súkromného sektora.

IV. PRIPOMIENKY PORTUGALSKA

(10) V liste, ktorý bol Komisii doručený 21. decembra 2005 Portugalsko potvrdilo fakty predložené počas predbežného hodnotenia Komisie.

([1]) Ú. v. EÚ C 256 z 15.10.2005, s. 26.
([2]) Nariadenie vlády 215/89 z 1. júla 1989.
([3]) C(2004) 2637 zo 6.10.2004.
([4]) Pozri poznámku pod čiarou 1.

(11) Portugalské orgány zhrnuli vývoj zdaňovania ziskov daňou z príjmov právnických osôb v Portugalsku nasledovne:

— Od roku 1993 bol opätovne investovaný kapitálový zisk zvýhodnený špeciálnym zdaňovacím postupom, ak zisk vyplýval z hmotného majetku alebo akcií držaných holdingovými spoločnosťami ([5]). V takýchto prípadoch opätovné investovanie príjmov vedie k ich vyňatiu zo zdaniteľného základu dane.

— Táto situácia sa od roku 2001 začala meniť ([6]). Pozitívne saldo medzi kapitálovými ziskami a stratami sa zdaňovalo nasledovne – keď sa zisky opätovne investovali v roku ich nadobudnutia, pätina týchto ziskov bola zdaniteľná v tom istom roku a v každom z nasledujúcich štyroch rokov sa zdanila ďalšia pätina.

— Od roku 2002 podliehala zdaneniu polovica kapitálových ziskov, aj keď sa opätovne investovala ([7]).

— V roku 2003 sa situácia opäť zmenila – holdingové spoločnosti (ako aj spoločnosti s rizikovým kapitálom) mali výhodu úplného oslobodenia od dane z nadobudnutých kapitálových ziskov, ktorý vyplynul z akcií, ktoré vlastnili, ak ich držali minimálne jeden rok ([8]).

(12) Portugalské orgány namietajú, že legislatíva týkajúca sa oslobodenia od dane sotva uplatňuje na podniky vo verejnom sektore rovnaké pravidlá zdaňovania kapitálového zisku a daňovej neutrality, ktoré sa uplatňujú v prípade súkromných podnikov prechádzajúcich reštrukturalizáciou od daňovej reformy z roku 1988 a zavedenia *dane z príjmu právnických osôb*.

(13) V tomto kontexte portugalské orgány argumentujú, že v zmysle portugalskej legislatívy týkajúcej sa oslobodenia od dane je opätovne investovaný kapitálový zisk zvýhodnený daňovým postupom, ak pochádza z hmotného majetku alebo vlastníctva akcií držaných holdingovými spoločnosťami. V takýchto prípadoch vedie opätovné investovanie ziskov k ich vyňatiu zo zdaniteľných ziskov, čo predstavuje štruktúrny prvok portugalského daňového systému.

(14) V článku 25 EBF je zo zdaniteľného základu dane z príjmu právnických osôb vyňatý aj kapitálový zisk podnikov, ktoré sú úplne vo vlastníctve štátu a podnikov, ktoré sú týmito štátnymi podnikmi kontrolované. Daňový postup uplatniteľný na zisk, ktorý holdingové spoločnosti opätovne investovali a na reštrukturalizácie vykonávané inými súkromnými podnikmi sa uplatňuje len pri týchto orgánoch. Takto nemajú oprávnené podniky finančné výhody, keď sú zapojené do privatizácie, reorganizácie alebo do procesu reštrukturalizácie.

(15) Podľa portugalských orgánov sa článok 2 EBF snaží vyhnúť práve tomu, aby boli privatizácia a procesy reštrukturalizácie podnikov verejného sektora podmienené zásahom zo strany holdingových spoločností, čím sa uľahčuje výkon akcionárskej úlohy štátu.

(16) Portugalské orgány poukazujú na to, že článok 25 EBF neobsahuje ustanovenia, ktoré by vytvárali systém výnimočného zdaňovania kapitálového zisku v porovnaní s bežným systémom. Jeho uplatnenie neudeľuje prijímateľom v procese reorganizácie alebo reštrukturalizácie žiadnu ďalšiu výhodu.

(17) Portugalské orgány tiež oznamujú svoj úmysel zrušiť článok 25 EBF. Následne by sa po zrušení tohto článku na každý proces reštrukturalizácie alebo privatizácie zahŕňajúci verejný podnik uplatňovala rovnaká všeobecná portugalská schéma daňového zvýhodnenia, ktorá sa uplatňuje na súkromné podniky.

(18) Pokiaľ ide o vrátenie pomoci, portugalské orgány argumentujú, že: a) uvedenou schémou boli zvýhodnené iba štyri transakcie a v každom prípade by aj súkromný podnik mal rovnaké fiškálne výhody, ak by vytvoril holding a reinvestoval prostriedky do finančných aktív a b) o troch z týchto štyroch transakcií rozhodla správna rada finančnej inštitúcie *Caixa Geral de Depósitos* (CGD) zo súkromnej perspektívy (vytvorenie holdingu), keďže v tej dobe článok 25 EBF ešte nebol schválený. Keďže podnikom nebola udelená žiadna verejná finančná výhoda, portugalské orgány tvrdia, že niet čo vracať.

(19) Štyri transakcie, ktoré boli schémou zvýhodnené, sú:

— Prvá sa týka poisťovne *Mundial Confiança* (MC), pobočky portugalskej finančnej inštitúcie CGD, konkrétne predaja jej účasti (5,46 %) v spoločnosti *Crédito Predial Português* (CPP) banke *Banco Santander Central Hispano* (BSCH) z 5. apríla 2000. Zisk, ktorý MC nadobudla, dosiahol výšku 9,3 milióna EUR.

— Ďalšia transakcia sa týka banky Banco Pinto & Sotto Mayor (BPSM), ktorú v čase transakcie kontrolovala finančná inštitúcia CGD, konkrétne ide o predaj

([5]) V článku 7 ods. 2 nariadenia vlády 495/88 z 30. decembra 1988 a v článku 31 ods. 2 EBF boli použité ustanovenia článku 44 (nový článok 45) Zbierky o dani z príjmov právnických osôb.

([6]) Zákon 30-G/2000 z 29. decembra 2000.

([7]) Zákon 109-B/2001 z 27. decembra 2001.

([8]) V zmysle ustanovenia 2 článku 31 EBF, v znení zákona 32-B/2000 z 30. decembra 2000, ktorým sa schválil štátny rozpočet na rok 2003, *„zisky a straty, ktoré realizovali holdingové spoločnosti a spoločnosti rizikového kapitálu prostredníctvom odplatného prevodu, z akéhokoľvek dôvodu, kapitálových podielov, ktorých sú držiteľmi aspoň jeden rok, ako aj finančné výdavky vzniknuté s ich nadobudnutím, nie sú zahrnuté do výpočtu zdaniteľného zisku týchto spoločností“*.

podielu banky (94,38 %) v banke Banco Totta & Açores (BTA), ako aj jej podielu (7,99 %) v spoločnosti CPP banke BSCH zo 7. apríla 2000. Zisk, ktorý banka BPSM nadobudla, sa odhaduje na 310 miliónov EUR.

— Tretia transakcia sa týka výmeny akcií medzi poisťovňou MC a spoločnou BCP. 19. júna 2000 poisťovňa MC predala svoj podiel (53,05 %) v banke BPSM spoločnosti BCP a výmenou získala približne 10 % podielu na BCP. Poisťovňa MC tak nadobudla zisk v hodnote 1 566,4 milióna EUR.

— Štvrtá a posledná transakcia sa týka zisku z predaja podielu finančnej inštitúcie CGD v brazílskej banke ITAÚ, S.A., ktorý sa uskutočnil v období medzi rokmi 2000 a 2003. Celkový zisk, ktorý CGD nadobudla, predstavoval 357,4 milióna EUR.

(20) O prvých troch transakciách sa rozhodlo na základe zmlúv medzi skupinou „Grupo Champalimaud“ a bankou BSCH. Na tento účel podpísala finančná inštitúcia CGD s bankou BSCH 11. novembra 1999 zmluvu, prostredníctvom ktorej:

— BSCH nakúpila podiely Antónia Champalimauda v skupine „Grupo Champalimaud“, aby ich vzápätí predala CGD.

— Podiely v banke BTA a spoločnosti CPP boli predané banke BSCH.

(21) Cieľom reštrukturalizácie skupiny „Grupo Champalimaud“ bolo oddeliť bankovnícke a poisťovacie činnosti, aby sa zvýšila efektívnosť portugalských kontrolných orgánov (Banco Portugal a Instituto de Seguros de Portugal).

(22) V štvrtom prípade sa o predaji rozhodlo vzhľadom na novú zmluvu medzi inštitúciou CGD a zväzom Unibanco – União de Bancos Brasileiros, SA.

(23) Cieľom tohto opatrenia je zabezpečiť daňovú neutralitu privatizácie a procesov reštrukturalizácie, ktoré sa týkajú podnikov s výlučne verejným kapitálom a podnikov, ktoré sú nimi kontrolované.

(24) Portugalské orgány poslali z pozície akcionárov finančnej inštitúcie CGD 18. októbra a 31. marca 2000 listy ministra financií, ktoré v súlade so strategickým smerovaním povolili uvedené operácie.

V. HODNOTENIE POMOCI

V.1. Označenie opatrenia ako štátnej pomoci

(25) Komisia potvrdila svoju pozíciu prijatú v rozhodnutí začať s formálnym konaním, a to označiť opatrenie za štátnu pomoc. Článok 25 EBF, ktorý kapitálové zisky verejných podnikov pochádzajúce z operácií v oblasti privatizácie a procesov reštrukturalizácie oslobodzuje od dane z príjmov právnických osôb, predstavuje schému štátnej pomoci.

(26) Súdny dvor systematicky tvrdí, že opatrenie, prostredníctvom ktorého verejné orgány oslobodia niektoré podniky od dane a ktoré, aj keď nezahŕňa prevod štátnych zdrojov, stavia prijímateľov do priaznivejšej finančnej situácie v porovnaní s inými prispievateľmi, predstavuje štátnu pomoc v zmysle článku 87 ods. 1 Zmluvy ([9]).

Štátne zdroje

(27) Opatrenie stanovené v článku 25 EBF využíva štátne zdroje, pretože sa zakladá na neuhradení daní zo strany spoločností, ktoré by v bežnom prípade zaplatili štátu. Rozhodnutie upustiť od tohto príjmu spĺňa kritérium štátnych zdrojov.

Selektívna výhoda

(28) V porovnaní s bežným daňovým systémom platným pre zdaňovanie ziskov v Portugalsku udeľuje znenie článku 25 EBF prijímateľom výhodu.

(29) Bežný daňový systém, ktorý treba vziať do úvahy, je platný pre podniky bez ohľadu na formu ich vlastníctva (verejné či súkromné) a na ich povahu (holding či iné).

(30) Bežný daňový systém sa nevzťahuje výhradne na holdingové spoločnosti, pretože transakcie upravené článkom 25 EBF (procesy reštrukturalizácie) môžu zahŕňať rovnako holdingy, ako aj iné spoločnosti.

(31) Pokiaľ ide o daňovú schému platnú pre zdaňovanie kapitálových ziskov nadobudnutých holdingovými spoločnosťami v Portugalsku, zvýhodňujúca daňová schéma sa začala uplatňovať v roku 1993. V čase, keď sa uskutočňovali uvedené transakcie, bol však tento privilegovaný postup možný len v prípade, že sa získané príjmy reinvestovali. To znamená, že aj pri porovnaní so systémom platným pre holdingové spoločnosti, ktorý sa líši od bežného daňového systému Portugalska sa ukazuje, že podnikom s výhradne verejným kapitálom a podnikom, ktoré ich kontrolovali, bola udelená selektívna výhoda.

(32) Oslobodenie od zdanenia týchto ziskov stavia verejné podniky, ktorým bolo udelené, do výhodnejšej pozície oproti iným podnikom, ktoré pôsobia v rovnakých hospodárskych sektoroch, keďže tieto verejné podniky by pri výkone svojich činností mali výhodu väčšieho obehu hotovosti (*cash flow*). Bez ohľadu na cieľ opatrenia sa charakter štátnej pomoci hodnotí v závislosti od jej účinkov a nie od jej cieľov.

(33) Výhoda sa udeľuje iba niektorým podnikom, konkrétne podnikom s výlučne verejným kapitálom a podnikom, ktoré sú nimi kontrolované a sú zapojené do procesov

([9]) Prípad C-6/97, *Talianska republika v Komisia*, Zb. s. 1999, I-2981, bod 16.

privatizácie alebo reštrukturalizácie, ktoré sledujú politické ciele štátu. Všetky ostatné podniky sú vylúčené, čiže aj súkromné podniky, ktoré sú s týmito zvýhodnenými podnikmi s verejným kapitálom v konkurenčnom boji. Oznámenie Komisie o uplatňovaní pravidiel štátnej pomoci pri opatreniach týkajúcich sa priameho zdaňovania podnikov ([10]) uvádza, že keď sú napríklad niektoré verejné podniky oslobodené od dane z príjmu právnických osôb, pravidlá, ktoré pripúšťajú tento zvýhodňujúci postup pre podniky s právnym štatútom verejného podniku, ktoré vyvíjajú hospodársku činnosť, je možné klasifikovať ako štátnu pomoc v súlade s článkom 92 Zmluvy.

(34) Daňové ustanovenia článku 25 EBF sú selektívne *de jure*, keďže sa vzťahujú iba na určité podniky (čiže na verejné podniky alebo podniky nimi kontrolované). Okrem toho, ako vyplýva z údajov od portugalských orgánov, sa opatrenie *de facto* uplatnilo výhradne na verejné podniky alebo podniky nimi kontrolované v bankovom odvetví a v odvetví poisťovníctva.

(35) Portugalské orgány popierajú selektívny charakter opatrenia a namietajú, že pokiaľ ide o kategórie podnikov, opatrenie sa zameriava na subjekty verejného sektora a má teda všeobecnú povahu. Tento argument však Komisia nemôže akceptovať z nasledujúcich dôvodov:

(36) Po prvé – v daňovom kontexte neexistuje pojem podnikov verejného sektora, keďže podniky, ktoré by potenciálne mohli ťažiť z výhody udeľovanej článkom 25 EBF, môžu v podstate byť aktívne na celej palete trhov.

(37) Po druhé – toto opatrenie neumožňuje identifikovať špecifické aspekty verejných podnikov v porovnaní so súkromnými podnikmi. Zahraničné súkromné a verejné podniky s pobočkami v Portugalsku môžu tak isto uskutočňovať programy reorganizácie. Okrem toho sa môžu ich akcionári rozhodnúť podniky predať, ale zo schémy by nemali žiadne výhody.

(38) Po tretie, toto opatrenie sa zameriava len na jedno pododvetvie verejných podnikov – na podniky, ktoré sú v procese privatizácie alebo reorganizácie, keď minister financií uzná tieto operácie. Toto opatrenie je do istej miery selektívne dokonca aj medzi podnikmi vo verejnom sektore aj kvôli neobmedzenej právomoci, ktorú kompetentný orgán využíva.

([10]) Ú. v. ES C 384 z 10.12.1998, s. 3.

([11]) Pozri napríklad rozsudok Súdneho dvora v prípade C-372/97 *Taliansko v Komisia* (Zb. s. 2004, I-3679, bod 44.)

(39) Komisia teda dospela k záveru, že článok 25 EBF poskytuje selektívnu výhodu. Selektívnosť tohto opatrenia nie je odôvodnená povahou a štruktúrou portugalského daňového systému.

Dopady na obchodnú výmenu a narušenie hospodárskej súťaže

(40) Ak sa pripustí, aby boli verejné podniky v procese privatizácie alebo reštrukturalizácie zvýhodnené zníženým zdanením svojho zisku, článok 25 EBF im prisudzuje prevádzkovú výhodu a posilňuje ich pozíciu voči iným podnikom. Vo svojom hodnotení Komisia nemusí ujasniť, či má štátna pomoc skutočne dopad na obchodnú výmenu medzi členskými štátmi alebo či je hospodárska súťaž skutočne narušená, musí iba zistiť, či by poskytnutie takejto pomoci k tomu mohlo viesť ([11]). Keď pomoc poskytnutá členským štátom posilní pozíciu jedného podniku voči ostatným konkurenčným podnikom na trhu v rámci Spoločenstva, možno dospieť k záveru, že poskytnutá pomoc má dopad na tieto konkurenčné podniky ([12]).

(41) Okrem toho všetky označené schémou zvýhodnené prijímajúce podniky pôsobia v bankovom odvetví a odvetví poisťovníctva, čiže v odvetviach, ktoré sú už niekoľko rokov otvorené hospodárskej súťaži. Postupujúca liberalizácia ešte urýchlila súťaž, ktorá už vyplývala z voľného pohybu kapitálu ustanoveného v Zmluve o ES.

(42) Dopad na obchodnú výmenu medzi členskými štátmi a dopad pomoci na narušenie hospodárskej súťaže je citeľný najmä v týchto odvetviach činnosti ([13]).

(43) Schéma štátnej pomoci teda môže ovplyvniť túto obchodnú výmenu a narušiť hospodársku súťaž.

Záver

(44) Z uvedeného vyplýva, že osobitná schéma stanovená v článku 25 EBF, ktorá oslobodzuje kapitálové zisky verejných podnikov pochádzajúce z činnosti v oblasti privatizácie a procesov reštrukturalizácie od dane z príjmov právnických osôb, predstavuje schému štátnej pomoci v súlade s článku 87 ods. 1 Zmluvy o ES.

V.2. **Označenie schémy za nezákonnú pomoc**

(45) Portugalsko túto schému štátnej pomoci uplatnilo bez predchádzajúceho oznámenia. Portugalsko teda uplatnením článku 25 EBF porušilo ustanovenia článku 88 ods. 3 Zmluvy.

([12]) Pozri prípad 730/79 *Philip Morris Holland v Komisia* (Zb. s. 1980, 2671, bod 11.)

([13]) Pokiaľ ide o dopad na obchodnú výmenu a narušenie hospodárskej súťaže v bankovom sektore, pozri hlavne rozsudok Súdneho dvora z 15. 12. 2005 v prípade C-222/04 „*Fondazioni bancarie*“, bod 139 a nasl. a uvedenú judikatúru.

V.3. **Zlučiteľnosť nezákonnej schémy pomoci**

(46) Táto pomoc nie je zlučiteľná s článkom 87 ods. 2. Nie je to pomoc sociálneho charakteru, neposkytuje sa individuálnym spotrebiteľom, ani nemá za cieľ kompenzovať ujmy spôsobené prírodnými pohromami alebo mimoriadnymi situáciami; nejde ani o pomoc poskytnutú hospodárstvu určitých regiónov Spolkovej republiky Nemecko, ktoré boli postihnuté rozdelením Nemecka.

(47) Pomoc sa uplatňuje rovnako na celom území štátu, preto ju nemožno považovať za zlučiteľnú s článkom 87 ods. 3 písm. a) a c) týkajúcim sa rozvoja určitých regiónov.

(48) Podľa Komisie nemožno o tejto prevádzkovej pomoci tvrdiť, že by pomáhala rozvoju určitých hospodárskych činností v zmysle článku 87 ods. 3 písm. c) hlavne preto, že v tomto odseku sa požaduje, aby sa v dôsledku pomoci „nezmenila obchodná výmena tak, že by to odporovalo verejnému záujmu“ – táto podmienka v tomto prípade podľa Komisie nie je splnená. Táto štátna pomoc nespĺňa niektoré podmienky ustanovené v usmerneniach Spoločenstva o štátnej pomoci na záchranu a reštrukturalizáciu firiem v ťažkostiach, ktoré boli v čase jej poskytnutia platné ([14]). Nesleduje sa žiadny ďalší horizontálny cieľ verejného záujmu. Napokon ani jej uplatnenie, obmedzené výlučne na finančný sektor, nezmení záver vyvodený z hodnotenia, a to hlavne preto, že vplyv na obchodnú výmenu medzi členskými štátmi a dopad tejto pomoci na prevádzku v zmysle narušenia hospodárskej súťaže je citeľný predovšetkým v tomto odvetví.

(49) Pomoc nie je zlučiteľná ani s článkom 87 ods. 3 písm. d) (pomoc na podporu kultúry a zachovanie dedičstva), či s písm. e) (iné kategórie pomoci stanovené rozhodnutím Rady). Portugalsko sa nikdy neodvolávalo na žiadne z týchto výnimiek.

(50) Ďalej pomoc nie je zlučiteľná ani s článkom 87 ods. 3 písm. b). Túto pomoc nemožno považovať za „projekt vo všeobecnom európskom záujme“, keďže zvýhodňuje verejné podniky jedného členského štátu a nie podniky Spoločenstva ako celku a nepodporuje jeden konkrétny, presný a jasne definovaný projekt; nemá za cieľ ani „odstránenie vážneho narušenia ekonomiky jedného z členských štátov“, keďže sa nezdá, že by portugalské hospodárstvo bolo bez tejto pomoci vážne narušené.

(51) V každom prípade, ak neberieme do úvahy veľmi všeobecné vyhlásenia, sa Portugalsko nikdy konkrétne neodvolalo na niektoré z výnimiek stanovených v Zmluve.

([14]) Usmernenia Spoločenstva o štátnej pomoci na záchranu a reštrukturalizáciu firiem v ťažkostiach (Ú. v. ES C 288 z 9.10.1999, s. 2).

VI. **VRÁTENIE POMOCI**

(52) Podľa článku 14 ods. 1 nariadenia (ES) č. 659/1999 Komisia v zamietavých rozhodnutiach ohľadom nezákonnej pomoci rozhoduje, že uvedený členský štát musí prijať všetky opatrenia potrebné na to, aby prijímateľ pomoc vrátil. Komisia však nesmie požadovať vrátenie pomoci, ak je to v rozpore so všeobecnými zásadami práva Spoločenstva.

(53) Podľa Komisie v tomto prípade neexistuje všeobecná zásada práva Spoločenstva, ktorá by vráteniu pomoci bránila.

(54) Portugalské orgány namietajú, že štyri transakcie, ktoré schéma zvýhodnila, by boli v každom prípade oslobodené od dane v zmysle portugalského systému platného pre holdingy. Okrem toho tri zo štyroch transakcií boli schválené podľa predchádzajúcej schémy, keďže v tom čase článok 25 EBF ešte nebol schválený. Portugalské orgány teda tvrdia, že sa vrátenie pomoci nemá požadovať.

(55) Podľa judikatúry Súdneho dvora ([15]) a správy Komisie o priamom zdaňovaní podnikov ([16]) je potrebné zhodnotiť práve vo fáze vrátenia pomoci obnovenie predchádzajúcej situácie, aby sa zistilo, či existuje alternatívny daňový prístup, ktorý by uvedenému podniku udelil podobnú výhodu aj bez nezákonnej pomoci a v súlade s národnými pravidlami zlučiteľnými s právom Spoločenstva.

(56) Suma, ktorú je potrebné vrátiť, aby sa nastolila predchádzajúca situácia, je rozdiel medzi: i) celkovou čistou hodnotou pomoci poskytnutej verejnými podnikmi alebo nimi kontrolovanými podnikmi v súlade s uplatnením článku 25 EBF a ii) „normálnym“ daňovým postupom, ktorý by sa uplatnil, ak by sa uvedené činnosti vykonali bez opatrenia poskytnutia štátnej pomoci. V skutočnosti Súdny dvor v prípade „*Unicredito*“ ([17]) uvádza, že by nebolo správne určiť sumy na uhradenie s ohľadom na rôzne činnosti, ktoré by mohli podniky uskutočniť, keby sa nerozhodli pre typ činností, ktoré sú zvýhodnené štátnou pomocou. V tomto kontexte Komisia nemusí brať na vedomie alternatívy, ktoré by hypoteticky mohli zainteresované podniky realizovať, ako napríklad možnosť, že by činnosti rozvrhli iným spôsobom.

(57) Na zhodnotenie situácie, ktorá by nastala, keby sa uvedené činnosti nevykonali bez zníženia zdanenia, je teda potrebné analyzovať každú jednu transakciu, ktorá bola zvýhodnená

([15]) Prípad C-148/04 „*Unicredito Italiano SpA*“.

([16]) Oznámenie Komisie o uplatňovaní pravidiel štátnej pomoci pri opatreniach týkajúcich sa priameho zdaňovania podnikov (Ú. v. ES C 384 z 10.12.1998, s. 3).

([17]) Pozri poznámku pod čiarou 19, body 113 až 119.

na základe článku 25 EBF. V uvedenom prípade sa môže analýza vykonať na základe informácií od portugalských orgánov bez toho, aby bolo dotknuté ďalšie posúdenie každej transakcie na základe nových dostupných informácií.

Prvé dve transakcie

(58) Prvá transakcia sa týka predaja podielu poisťovne MC v spoločnosti CPP banke BSCH dňa 5. apríla 2000. Druhá transakcia sa týka predaja podielu banky BPSM, kontrolovanej finančnou inštitúciou CDG, v banke BTA, ako aj jej podielu v spoločnosti CPP banke BSCH dňa 7. apríla 2000.

(59) Keďže článok 25 EBF ešte v momente prípravy transakcií nebol uverejnený, obe transakcie naplánovala a schválila správa inštitúcie CGD v súlade s daňovou legislatívou platnou pre holdingové spoločnosti. V tomto zmysle by bolo vytvorenie holdingu, ako aj následný predaj alebo výmena akcií oslobodené od zdanenia v súlade s bežným portugalským daňovým systémom. Portugalské orgány doručili Komisii všetky príslušné dokumenty.

(60) V skutočnosti výber podnikov pri uvedených transakciách nebol náhodný, ale správne rady týchto skupín už dané rozhodnutia naplánovali a schválili. Okrem toho už boli splnené podmienky na vykonanie týchto transakcií v súlade so všeobecnou daňovou legislatívou platnou pre holdingy. Portugalské orgány potvrdili, že pri týchto transakciách nebol potrebný predbežný súhlas daňových orgánov.

(61) Komisia teda dospela k záveru, že v týchto dvoch prípadoch vrátenie pomoci nie je potrebné. Pri týchto transakciách z uplatnenia článku 25 EBF nevyplynulo žiadne zvýhodnenie, keďže bez uplatnenia tohto článku a na základe charakteru vykonanej operácie by banky MC a BPSM boli oslobodené v rámci schémy oslobodenia holdingov od dane, čo je podľa vnútroštátnych noriem normálny daňový postup.

Tretia transakcia

(62) Tretia transakcia sa týka výmeny akcií medzi poisťovňou MC a bankou BCP, ako už bolo uvedené.

(63) Takto by sa kapitálový zisk, ktorý banka MC nadobudla pri výmene väčšiny imania banky BPSM za akcie, ktoré predstavovali asi 10 % základného imania BCP, podrobil „špeciálnej schéme platnej pre fúzie, rozdelenia, vklady aktív alebo výmeny akcií“, uvedenému v článkoch 67 až 72 Zbierky o dani z príjmu právnických osôb. Prostredníctvom týchto článkov sa uplatňuje smernica č. 90/434/EHS ([18]), ktorá členským štátom nedáva inú možnosť, ako operáciu oslobodiť od daní.

(64) Minister financií rozhodnutím z dňa 14. novembra 2000 rozhodol v prípade tejto transakcie uplatniť článok 25 EBF. V tomto prípade však z uplatnenia článku 25 EBF nevyplynula žiadna výhoda, keďže oslobodenie od dane sa uplatnilo na základe smernice Spoločenstva zverejnenej v článku 71 ods. 1 Zbierky o dani z príjmu právnických osôb a predstavuje teda normálny daňový postup; uplatnil by sa pri tejto operácii aj bez nezákonnej pomoci a v zmysle národných noriem zlučiteľných s právom Spoločenstva. Z toho vyplýva, že v tomto prípade taktiež nie je možné žiadať vrátenie pomoci.

Štvrtá transakcia

(65) Štvrtá a posledná transakcia sa týka zisku z predaja podielu inštitúcie CGD v brazílskej banke ITAÚ, S.A., ktorý sa uskutočnil medzi rokmi 2000 a 2003. Na rozdiel od predchádzajúcich troch operácií táto nesúvisí so zmluvami medzi skupinou „Grupo Champalimaud“ a bankou BSCH.

(66) Predaj sa zrealizoval prostredníctvom rôznych následných transakcií medzi rokmi 2000 a 2003. Aj keď portugalské orgány namietajú, že sa táto transakcia mohla zrealizovať prostredníctvom holdingovej spoločnosti, nebol v skutočnosti tento spôsob, ktorý mal viesť k výhodnejšiemu daňovému postupu ako je všeobecný systém, efektívne naplánovaný. Vo svetle prípadu *Unicredito* preto Komisia berie do úvahy, že by si v uvedenom prípade uplatnenie oslobodenia od dane v prospech holdingových spoločností vyžadovalo zrekonštruovanie minulých udalostí na základe hypotetických skutočností. Portugalské orgány neposkytli dostatočne podrobné informácie o rôznych etapách operácie, ktoré by umožnili daňovú neutralitu, aj keby sa neuplatnil článok 25 EBF.

(67) Portugalské orgány teda v tejto fáze nepreukázali, že suma, ktorá má byť vypočítaná prostredníctvom uplatnenia reálnej daňovej tarify pre nadobudnuté kapitálové zisky (357,4 milióna EUR), po prirátaní úrokov, by sa nemala vracať.

VII. **ZÁVER**

(68) Podľa Komisie Portugalsko uplatnením článku 25 EBF porušilo článok 88 ods. 3 Zmluvy o ES. Táto schéma

([18]) Smernica Rady 90/434/EHS z 23. júla 1990 o spoločnom systéme zdaňovania pri zlúčeniach, rozdeleniach, prevodoch majetku a výmene akcií týkajúcich sa spoločností rôznych členských štátov (Ú. v. ES L 225 z 20.8.1990, s. 1). Článok 8 ods. 1 stanovuje, že *„pri zlúčení, rozdeľovaní alebo výmene akcií, pridelenie cenných papierov, ktoré predstavujú kapitál preberajúcej alebo nadobúdajúcej spoločnosti, akcionárovi prevádzajúcej alebo nadobudnutej spoločnosti výmenou za cenné papiere predstavujúce kapitál nadobudnutej spoločnosti, samo osebe nemá viesť k zdaneniu príjmu, zisku alebo kapitálového zisku tohto akcionára.“*

štátnej pomoci je nezlučiteľná so spoločným trhom a musí byť zrušená v súlade so záväzkom, ktorý portugalské orgány prijali.

(69) Toto rozhodnutie sa týka schémy ako takej a musí sa okamžite vykonať vrátane vrátenia pomoci poskytnutej v rámci tejto schémy. Nie je však dotknutá možnosť, že všetky poskytnutia štátnej pomoci alebo ich časti poskytnuté v špecifických prípadoch, by bolo možné považovať za zlučiteľné so spoločným trhom.

(70) Portugalské orgány dokázali, že v prípade prvých troch transakcií nie je vrátenie pomoci potrebné. Na základe informácií od portugalských orgánov a bez toho, aby bolo dotknuté nové posúdenie každej transakcie na základe nových dostupných informácií, je potrebné vrátiť iba pomoc súvisiacu s kapitálovým ziskom z predaja podielu inštitúcie CGD v brazílskej banke ITAÚ, S.A.

PRIJALA TOTO ROZHODNUTIE:

Článok 1

Schéma štátnej pomoci, ktorá sa v Portugalsku zaviedla na základe článku 25 EBF, je nezlučiteľná so spoločným trhom.

Článok 2

Portugalsko musí zrušiť schému pomoci uvedenú v článku 1.

Článok 3

1. Portugalsko musí vykonať všetky potrebné opatrenia, aby od prijímateľov získalo späť pomoc uvedenú v článku 1, ktorá im bola udelená nezákonne.

2. Pomoc sa musí vrátiť okamžite a v súlade s postupmi vnútroštátneho práva za predpokladu, že tieto umožňujú okamžité a účinné vykonanie tohto rozhodnutia.

3. Pomoc, ktorú je nutné vrátiť, zahŕňa aj príslušné úroky od dátumu poskytnutia pomoci prijímateľovi až po jej skutočné vrátenie.

4. Úroky sa vypočítajú na základe referenčnej sadzby používanej na výpočet ekvivalentu dotácie v rámci regionálnej pomoci.

Článok 4

V lehote dvoch mesiacov od doručenia oznámenia tohto rozhodnutia informuje Portugalsko Komisiu o opatreniach, ktoré na splnenie rozhodnutia prijalo. Na tento účel sa použije dotazník, ktorý tvorí prílohu I k tomuto rozhodnutiu.

Článok 5

Toto rozhodnutie je určené Portugalskej republike.

V Bruseli dňa **z** 4. júla 2006

Za Komisiu

Neelie KROES

Členka Komisie